پایه دوازدهم تجربی

مدرسه گروه آموزشی بیوگراوند

شماره آزمون سری اول (سوالات کنکور)

مبحث ﴿فصل ۴ دوازدهم (شیمی، راهی به سوی آینده روشن تر)

گزینه ۱

بررسی گزینهها:

گزینهٔ ۱: KI نقش کاتالیزگر را دارد و پارامترهای سینتیکی را افزایش میدهد ولی بر روی پارامترهای ترمودینامیکی بیاثر است. با افزایش کاتالیزگر در ظرف ${
m A}$ سرعت واکنش بیشتر شده و دمای ظرف ${
m A}$ با سرعت بیشتری افزایش می ${
m L}$ باد.

گزینهٔ ۲: چون ظرف ${f A}$ دارای کاتالیزگر است پس انرژی فعال ${f u}$ ن کمتر می ${f u}$ ود.

گزینهٔ ۳: کاتالیزگر مقدار نهایی فرآورده را تغییر نمیدهد؛ بنابراین بازده درصدی واکنش تغییر نمیکند.

گزینهٔ ۴: کاتالیزگر فقط مسیر انجام واکنش را تغییر میدهد و بر روی فرآوردهها بیاثر است. بنابراین واکنش انجام شده از نظر نوع و مقدار فرآوردهها در هر دو ظرف یکسان است.

$$?\operatorname{LO}_{\textbf{Y}} = \textbf{Y} \circ \circ \operatorname{g} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}} \left(\operatorname{aq}\right) \times \frac{\textbf{IV} \operatorname{g} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}}{\textbf{I} \circ \circ \operatorname{g} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}} \left(\operatorname{aq}\right)} \times \frac{\textbf{I} \operatorname{mol} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}}{\textbf{WF} \operatorname{g} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}} \times \frac{\textbf{I} \operatorname{mol} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}}{\textbf{Y} \operatorname{mol} \operatorname{H}_{\textbf{Y}} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}} \times \frac{\textbf{IV} / \textbf{F} \operatorname{L}}{\textbf{I} \operatorname{mol} \operatorname{O}_{\textbf{Y}}} = \textbf{II} / \textbf{Y} \operatorname{L}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

گزینه ۲

$${
m YA_{Y}(g)}{
ightleftarrow}{
m D_{Y}(g)}$$
 علظت اولیه $-{
m Yx}$ $+{
m x}$ $-{
m Yx}$ $-{
m X}$

$$\mathbf{K} = rac{[\mathbf{D}_{ extsf{Y}}]}{[\mathbf{A}_{ extsf{Y}}]^{ extsf{Y}}} \Rightarrow \mathbf{N} = rac{\mathbf{x}}{\left(\mathbf{N} - \mathbf{Y} \mathbf{x}
ight)^{ extsf{Y}}} \Rightarrow egin{cases} \mathbf{x} = \mathbf{N} & \ddot{\mathbf{o}} \ddot{\mathbf{o}} \\ \mathbf{x} = \mathbf{o}/\mathbf{Y} \ddot{\mathbf{o}} & \ddot{\mathbf{o}} \end{bmatrix}$$

A مول مصرفی $\mathbf{rx} = \mathbf{r} \times \mathbf{o}/\mathbf{r} = \mathbf{o}/\mathbf{\Delta} \mod \mathbf{o}$

بازده درصدی
$$rac{ ext{A}}{ ext{A}}$$
 بازده درصدی $rac{ ext{A}}{ ext{a}}$ بازده درصدی

$$N_{\gamma}O_{\gamma}(g)$$
 و $\frac{1_{\alpha}}{\omega}$ غلظت اوليه $-x$ $+7x$ غلظت تعادلی $-x$ $+7x$

$$egin{align} \mathbf{K} &= rac{[\mathbf{N} \, \mathbf{O}_{\gamma}]^{\gamma}}{[\mathbf{N}_{\gamma} \mathbf{O}_{\gamma}]} \Rightarrow \mathbf{f} &= rac{(\mathbf{f} \mathbf{x})^{\gamma}}{\mathbf{f} - \mathbf{x}} \ \mathbf{x} &= \mathbf{l} \Rightarrow \mathbf{b} & \exists \mathbf{N} \, \mathbf{O}_{\gamma}] &= \mathbf{f} \mathbf{x} &= \mathbf{l} & \mathbf{mol}. \mathbf{L}^{-1} \end{aligned}$$

تعادلی $[\mathrm{N}_{\, '}\mathrm{O}_{\, F}] = \mathsf{Y} - \mathsf{x} = \mathsf{Y} - \mathsf{I} = \mathsf{I} \, \mathrm{mol.L}^{-\mathsf{I}}$

$$rac{[{
m N}\,{
m O}_{
m f}]}{[{
m N}_{
m f}\,{
m O}_{
m f}]}=rac{
m f}{
m 1}={
m Y} \qquad ({
m Y}_{
m f})$$
 رد گزینههای

$$\begin{cases} \text{log} \ N \ O_{\text{f}} = \text{f} \frac{\text{mol}}{L} \times \Delta \ L = \text{lomol} \\ N_{\text{f}} O_{\text{f}} = \text{log} \frac{\text{mol}}{L} \times \Delta \ L = \Delta \ \text{mol} \end{cases}$$

رد گزینهٔ ۳) مجموع مولها (رد گزینهٔ ۳ $+ \delta + \delta = \delta$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۴

گزینه ۲

مقادیر مولی بر حجم ۱۰ لیتر تقسیم میشوند تا غلظت به دست آید.

غلظتهای تعادلی پس از خارج کردن ۲ مول فرآورده ($\circ/۶- x- y$) غلظتهای تعادلی پس از خارج کردن ۲ مول فرآورده ($\circ/۶- x- y$)

طبق فرض سؤال :
$$7x - \circ / 7 + 7y = \circ / 7 \Rightarrow x + y = \circ / 7$$

$$\begin{split} [SO_{\Upsilon}] &= \circ/\mathcal{F} - \Upsilon x - \Upsilon y = \circ/\mathcal{F} - \Upsilon (x+y) = \circ/\mathcal{F} - \circ/\mathcal{F} = \circ/\Upsilon \\ [O_{\Upsilon}] &= \circ/\mathcal{F} - x - y = \circ/\mathcal{F} - (x+y) = \circ/\mathcal{F} - \circ/\Upsilon = \circ/\mathcal{F} \end{split}$$

$$K = \frac{\left(\circ / \Upsilon \right)^{\Upsilon}}{\left(\circ / \Upsilon \right)^{\Upsilon} \left(\circ / \Upsilon \right)} = \Upsilon / \Delta$$

عبارت دوم و چهارم درست است.

انرژی فعالسازی رفت و برگشت واکنش را در غیاب کاتالیزگر با ${
m E}_{
m a_0}$ و انرژی فعالسازی رفت و برگشت واکنش را در حضور کاتالیزگر با ${
m E}_{
m a_2}$ مشخص میکنیم.

$$\Delta H = E_{a_l} - E'_{a_l} \Rightarrow - \text{ILD} = \text{plan} - E'_{a_l} \Rightarrow E'_{a_l} = \text{aga kJ}$$

در حضور کاتالیزگر، ΔH واکنش تغییر نمیکند؛ بنابراین:

$$\Delta {
m H} = {
m E}_{
m a_{\scriptscriptstyle Y}} - {
m E'}_{
m a_{\scriptscriptstyle Y}} \Rightarrow -$$
 in ${
m A} = {
m Im}_{
m o} - {
m E'}_{
m a_{\scriptscriptstyle Y}} \Rightarrow {
m E'}_{
m a_{\scriptscriptstyle Y}} = {
m Pia} ~{
m kJ}$

اکنون عبارتها را مورد بررسی قرار میدهیم:

بررسی عبارتها:

.مبارت اول: در نبود کاتالیزگر، $\mathrm{E_a}$ واکنش برگشت برابر $\mathrm{E_b}$ است

. عبارت دوم: در مجاورت کاتالیزگر، E_{a} واکنش برگشت برابر $\mathrm{WIM}\,\mathrm{kJ}$ است

 $({E'}_{a_7}, {E'}_{a_7}) \, {E}_{a_7} \, g \, {E}_{a_1}$ عبارت سوم: تفاوت قلهٔ نمودار در دو حالت، برابر تفاوت ${E'}_{a_7}$

$$\mathrm{E}_{\mathrm{a}_{1}}-\mathrm{E}_{\mathrm{a}_{r}}=$$
 هره $\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{1}}-\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{r}}=$ هره $\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{1}}-\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{r}}=$ هره $\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{1}}-\mathrm{E}'_{\mathrm{a}_{2}}=$

. است. جهارم: تفاوت E_a واکنش در جهت برگشت در دو حالت برابر E_a است

 $\mathsf{dFD} - \mathsf{PID} = \mathsf{YD} \hspace{0.5mm} \mathsf{e} \hspace{0.5mm} \mathsf{kJ}$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

گزینه ۱

فقط عبارت اول درست است.

بررسی عبارتها:

عبارت اول: در تعادل $N_{
m Y}O_{
m F}({
m g})+{
m q}
ightarrow {
m YN}\,O_{
m F}({
m g})$ با افزایش دما، تعادل در جهت مصرف گرما، یعنی در جهت رفت جابهجا قهوهایرنگ

میشود در این شرایط با افزایش غلظت $\operatorname{NO}_{\scriptscriptstyle Y}$ رنگ مخلوط تعادلی پررنگتر میشود.

نکته: در واکنشهای تعادلی، ${f q}$ آن سمتی از معادلهٔ واکنش است که بینظمی کمتر است (بهعبارتدیگر تعداد مولهای گازی کمتر است).

عبارت دوم: در تعادل • $\Delta H < SO_{7}(g) + SO_{7}(g) + O_{7}(g) + O_{7}(g)$ با کاهش دما، تعادل در جهت گرماده، یعنی در جهت رفت جابه جا می شود. در این شرایط با افزایش غلظت فرآورده و کاهش غلظت واکنش دهنده ها، ثابت تعادل بزرگ تر می شود.

نکته: در تعادلهای گرماگیر، ثابت تعادل با دما رابطهٔ مستقیم و در تعادلهای گرماده، ثابت تعادل با دما رابطهٔ مستقیم دارد.

عبارت سوم: ازآنجاکه تعداد مولهای گازی در دوطرف معادله واکنش برابر است، کاهش یا افزایش حجم ظرف تاثیری در جابهجا شدن تعادل ندارد.

عبارت چهارم: نمک نقره نیترات در محلول سامانه تعادلی تفکیک شده و یونهای ${
m Ag}^+$ حاصل از آن با ${
m Cl}^-$ موجود در سامانه تعادلی واکنش داده و به شکل رسوب از محلول جدا میشوند. با کاهش غلظت یونهای ${
m Cl}^-$ ، تعادل در جهت برگشت جابهجا شده و باعث افزایش رنگ آبی سامانه می شود.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

5

* چون حجم ظرف یک لیتر است، تعداد مول هر ماده در لحظهٔ تعادل با غلظت آن ماده برابر است. در رابطهٔ ثابت تعادل، غلظت مادهٔ جامد و مایع خالص وارد نمیشود؛ بنابراین:

$$\mathrm{K} = \frac{[\mathrm{CO}_{\texttt{Y}}]}{[\mathrm{CO}]} \Rightarrow \circ / \texttt{Y} \Delta = \frac{x}{\texttt{I} - x} \Rightarrow \circ / \texttt{Y} \Delta - \circ / \texttt{Y} \Delta x = x \Rightarrow x = \frac{\circ / \Delta}{\texttt{I} / \Delta} = \circ / \texttt{Y}$$

$$\left\{ egin{aligned} M\,O\,\log & Y-x=Y-\circ/Y=1/\lambda\,\mathrm{mol} \\ Y-x=Y-\circ/Y=1/\lambda\,\mathrm{mol} \end{aligned}
ight.$$
 در لحظهٔ تعادل $X=x=\circ/Y=1$

$$\Rightarrow \frac{\operatorname{mol} \operatorname{MO}}{\operatorname{mol} \operatorname{M}} = \frac{1/\Lambda}{\circ/\Upsilon} = 9$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۵

$$N_{7}+7O_{7} \rightleftarrows N_{1}O_{7}$$
ه $N_{7}+7O_{7}$ ه $N_{7}+7O_{7}$ مول اولیه $-x$ $-7x$ $7x$ $-x$ $-7x$ $7x$ $-x$ $-x$ $-x$ $-x$ $-x$ $-x$ $-x$

تا رسیدن به لحظهٔ تعادل بهاندازهٔ %ه از گاز نیتروژن $(a \circ \%) = (a \circ \%)$ مصرف می شود؛ بنابراین:

 N_r تعداد مول مصرفشدهٔ $x = x = 0/\Delta$

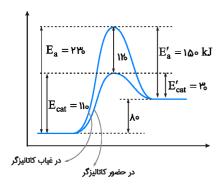
$$\begin{cases} \operatorname{mol} N_{\, Y} = \circ / \Delta \Rightarrow [N_{\, Y}] = \frac{\circ / \Delta \operatorname{mol}}{\operatorname{1} L} = \circ / \Delta \operatorname{mol}.L^{-1} \\ \operatorname{mol} O_{\, Y} = \Delta - Y x = \Delta - I = F \Rightarrow [O_{\, Y}] = \frac{F \operatorname{mol}}{\operatorname{1} L} = F \operatorname{mol}.L^{-1} \\ \operatorname{mol} N O_{\, Y} = Y x = I \Rightarrow [N \, O_{\, Y}] = \frac{\operatorname{1} \operatorname{mol}}{\operatorname{1} L} = I \operatorname{mol}.L^{-1} \end{cases}$$

$$\mathrm{K} = \frac{\left[\mathrm{N}\,\mathrm{O}_{\gamma}\right]^{\gamma}}{\left[\mathrm{N}_{\gamma}\right]\left[\mathrm{O}_{\gamma}\right]^{\gamma}} = \frac{\left(\mathrm{I}\right)^{\gamma}}{\left(\circ/\Delta\right)\left(\mathrm{F}\right)^{\gamma}} = \frac{\mathrm{I}}{\lambda} = \circ/\mathrm{I}\gamma\Delta\,\mathrm{L.mol^{-1}}$$

عبارت اول و دوم درست است.

بهتر است ابتدا باتوجهبه دادههای سؤال، نمودار مربوط به این واکنش گرماگیر را رسم کنیم (انرژی فعالسازی رفتوبرگشت را در غیاب کاتالیزگر با E'_a و در حضور کاتالیزگر با $E'_{
m cat}$ و $E'_{
m a}$ و در حضور کاتالیزگر با نشان دادهایم.

(cat :کاتالیزگر)

بررسی عبارتها:

عبارت سوم: در مجاورت کاتالیزگر تفاوت ΔH واکنش با $\mathrm{E}_{\mathrm{a}\,(\mathrm{cor})}$ برابر ۳۰ کیلوژول (۱۱۰ – ۸۰ Δ است.

عبارت چهارم: ΔH واکنش مثبت است؛ بنابراین واکنش گرماگیر بوده و سطح انرژی فرآورده در مقایسه با سطح انرژی واکنشدهندهها بالاتر است.

توجه: باتوجهبه توضیح موجود در متن سؤال، انرژی فعالسازی رفتوبرگشت در غیاب کاتالیزگر بهاندازهٔ ۱۲۰ کیلوژول بیشتر از انرژی فعالسازی رفتوبرگشت در حضور کاتالیزگر است بنابراین:

$$\begin{split} \Delta H &= E_{cat} - {E'}_{cat} \Rightarrow \text{No} = E_{cat} - \text{Mo} \Rightarrow E_{cat} = \text{No} \\ \begin{cases} E_a &= E_{cat} + \text{No} \Rightarrow E_a = \text{No} + \text{No} = \text{No} \\ E'_a &= {E'}_{cat} + \text{No} \Rightarrow {E'}_a = \text{Mo} + \text{No} = \text{No} \end{cases} \end{split}$$

معادلهٔ واکنش هریک از گزینهها را مینویسیم:

ا گزینهٔ ا $\mathrm{H}_{\mathsf{l}'}(\mathrm{g}) + \mathrm{I}_{\mathsf{l}'}(\mathrm{s})
ightleftharpoons 2$ گزینهٔ ا

کزینهٔ ۲ $\mathrm{C_{r}H_{\vartriangle}OH(l)}+\mathrm{CH_{r}COOH(l)}\rightleftarrows\mathrm{CH_{r}COOC_{r}H_{\vartriangle}(aq)}+\mathrm{H_{r}O(l)}$

گزینهٔ ۳ $\mathrm{SO}_{\mathtt{Y}}(\mathrm{g}) + \mathrm{O}_{\mathtt{Y}}(\mathrm{g})
ightleftharpoons \mathsf{YSO}_{\mathtt{Y}}(\mathrm{g})$

۴ گزینهٔ $\operatorname{YNO}(g) + \operatorname{O}_{\mathsf{Y}}(g) \rightleftarrows \operatorname{YNO}_{\mathsf{Y}}(g)$

پس از باز شدن شیر میان دو ظرف، حجم ظرف افزایشیافته و درنتیجه فشار سامانه کاهش مییابد. در این شرایط طبق اصل لوشاتلیه، تعادل برای جبران کاهش فشار به سمت تولید مول گاز بیشتر جابهجا میشود.

همانطور که ملاحظه میکنید، تنها در واکنش تعادلی گزینهٔ "۱" است که تعادل برای جبران کاهش فشار درجهت رفت (درجهت تولید مول گاز بیشتر) جابهجا میشود.

در واکنش تعادلی گزینهٔ "۲"، تغییر حجم (تغییر فشار) تأثیری در جابهجا شدن تعادل ندارد؛ زیرا در این واکنش، <u>گاز وجود ندارد.</u> در واکنش تعادلی گزینهٔ "۳" و "۴"، افزایش حجم (کاهش فشار)، تعادل را درجهت برگشت (درجهت تولید مول گاز بیشتر) جابهجا میکند.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

گزینه ۳

عبارتهای اول، دوم و سوم درست هستند.

بررسی عبارتها:

عبارت اول:

مبارت سوم: مطابق کتاب درسی، طعم و بوی خوش گلها و میوهها به دلیل وجود دستهای از مواد آلی به نام استرها در آنها است.

عبارت چهارم: باتوجهبه ساختار ۱، ۲- دیبرومواتان، مجموع شمار جفتالکترونهای ناپیوندی لایهٔ <mark>٬</sub> ظرفیت اتمها (۶ جفتالکترون) از مجموع شمار جفتالکترونهای پیوندی اتمها (۲^{عمل مشتری} جفتالکترون)، کمتر است.</mark>

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

11

$$[\mathrm{CH}_{P}\mathrm{OH}]_{\text{lower}} = \frac{\text{9 mol}}{\text{7 L}} = \text{7 mol}.L^{-1}$$

$$\mathrm{CH}_{P}\mathrm{OH}(g) \rightleftarrows \mathrm{CO}(g) + \text{7 H}_{f}(g)$$
 فلظت اوليه
$$\text{9 o o o}$$
 خلظت اوليه
$$-x + x + \text{7 x}$$
 حلظت در لحظه تعادل
$$\text{9 o o o}$$

$$[\mathrm{CH}_{ t m}\mathrm{OH}]$$
مصرف شده = ۳ × $\frac{\Lambda \circ}{1 \circ \circ}$ = ۲/۴ $\mathrm{mol}.\mathrm{L}^{-1}$ $\Rightarrow$ $\mathbf{x}$ = ۲/۴ $\mathrm{mol}.\mathrm{L}^{-1}$ rank متانول تجزیه شده

حال، غلظت تعادلی گونههای موجود در ظرف و ثابت تعادل واکنش را به دست می آوریم:

$$\begin{split} [\mathrm{CH}_{\varPsi}\mathrm{OH}] &= \varPsi - x = \varPsi - \varPsi/\digamma = \circ/\digamma \quad [\mathrm{CO}] = x = \varPsi/\digamma \quad [\mathrm{H}_{\varPsi}] = \varPsi x = \varPsi(\varPsi/\digamma) = \digamma/\Lambda \\ \mathrm{K} &= \frac{[\mathrm{CO}][\mathrm{H}_{\varPsi}]^{\varPsi}}{[\mathrm{CH}_{\varPsi}\mathrm{OH}]} = \frac{(\varPsi/\digamma) \times (\digamma/\Lambda)^{\varPsi}}{(\circ/\digamma)} \Rightarrow \mathrm{K} = \Im \varPsi/\Im \end{split}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۵

تنها عبارتهای الف و ب صحیح میباشند. صورت درست موارد پ و ت این گونه است:

پ) مبدلهای کاتالیستی در واقع توریهایی سرامیکی هستند که سطح آنها با فلزهای پلاتین، پالادیم و رودیم پوشانده شده است.

ت) گاز N خروجی از اگزوز خودروها در مجاورت مبدل کاتالیستی به سرعت به N و N مبدل میN

معادله واكنش بهصورت زير است:

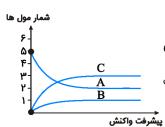
$$H_{\gamma}(g)+CO_{\gamma}(g)\rightleftarrows CO(g)+H_{\gamma}O(g)$$
 وليه : γ ومول اوليه : γ ومول اوليه : γ -x γ -

چون حجم ظرف یک لیتر است بنابراین مول هر ماده با غلظت آن برابر است.

$$m H_{1}O$$
 مول در لحظه تعادل $m x = \circ/V$ $m mol \Rightarrow H_{1}O$ جرم $m v = \circ/V$ $m mol H_{1}O$ $m v = 0$ مول در لحظه تعادل $m H_{2}O$ $m v = 0$ $m mol H_{2}O$ $m v = 0$ $m v = 0$ $m mol H_{2}O$ $m v = 0$ $m v = 0$

$$rac{
ho / \Delta}{
ho / \delta} = rac{
ho / \Delta}{
ho / \delta} = rac{
ho / \Delta}{
ho / \delta}$$
 تعادلی

ابتدا باتوجهبه نمودار واکنش و تغییرات مول هر یک از مواد تا رسیدن به لحظهٔ تعادل (لحظهای که منحنیها افقی میشوند)، معادلهٔ موازنهشدهٔ واکنش را بهدست میآوریم:

$$aA(s) \overrightarrow{\rightleftharpoons} bB(g) + cC(g)$$
 عادل : تغییر مول تا رسیدن به لحظه تعادل : $^{\mathcal{P}}$

از آنجا که نسبت قدرمطلق تغییرات مول مواد در یک بازه زمانی مشخص با نسبت ضرایب استوکیومتری آنها برابر است بنابراین معادله موازنهشده واکنش بهصورت زیر خواهد بود:

$$\operatorname{\mathsf{P}A}(s) \rightleftarrows B(g) + \operatorname{\mathsf{P}C}(g)$$

مطابق نمودار، مقدار مول مادهٔ B و C در لحظه تعادل بهترتیب برابر ۱ و ۳ مول است بنابراین باتوجهبه حجم ظرف واکنش (۱۰ لیتر)، غلظت تعادلی B و C برابر است با:

$$[\mathrm{B}] = rac{l}{l \circ} \mathrm{mol.L}^{-l} \qquad , \qquad [\mathrm{C}] = rac{p}{l \circ} \mathrm{mol.L}^{-l}$$

توجه داشته باشید که مادهٔ A جامد است و در رابطهٔ ثابت تعادل وارد نمیpprox

$$K = [B][C]^{^{\textit{w}}} \Rightarrow K = (\circ / \textit{l}) (\circ / \textit{l}^{\textit{w}})^{^{\textit{w}}} = \textit{l}^{\textit{l}} / \textit{l} \times \textit{l} \circ^{-\textit{l}^{\textit{w}}} \operatorname{mol}^{\textit{f}}.L^{-\textit{f}}$$

یک نکته جالب:

همانطور که ملاحظه میکنید در هر ۴ گزینه، یکای ثابت تعادل متفاوت است بنابراین میتوانیم بدون محاسبه K و فقط براساس معادله موازنهشده واکنش، یکای ثابت تعادل را بهدست آوریم و از روی آن گزینه صحیح را انتخاب کنیم.

$$A(s) \rightleftharpoons B(g) + \text{\ensuremath{\mathcal{V}}}C(g)$$

$$VN_{\gamma}O_{\delta}$$
  $\stackrel{V=\delta L}{\rightleftarrows}$ ϵNO_{γ} $+$ O_{γ} γ/δ $\circ$ $\circ$ γ/δ $+ \gamma/\delta$ $+ \gamma/\delta$ $+ \gamma/\delta$ $+ \gamma/\delta$ $+ \gamma/\delta$ $+ \gamma/\delta$

$$Y/\Delta \times \frac{Y \circ}{1 \circ \circ} = \circ/\Delta$$

 $Y/\Delta - o/\Delta = Y \mod N_Y O_{\Delta}$ باقی مانده

$$K = \frac{\left[N \, O_{\gamma}\right]^{\epsilon} \left[O_{\gamma}\right]}{\left[N_{\gamma} O_{\Delta}\right]^{\gamma}} = \frac{(\frac{1}{\Delta})^{\epsilon} (\frac{\circ / \gamma \Delta}{\Delta})}{(\frac{\gamma}{\Delta})^{\gamma}} = \Delta \times 1 \circ^{-\epsilon} \mathrm{mol}^{\psi} L^{-\psi}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

گزینه ۳

گزینهٔ ۱: نادرست. در ترکیب داده شده، گروه عاملی کتون، اتر و استر وجود دارد؛ درحالی که ترفتالیک اسید یک کربوکسیلیک اسید دوعاملی بوده و دارای گروه کربوکسیل $(-{
m COOH})$ میباشد. ضمنا هپتانون و اتیل استات به ترتیب دارای گروه عاملی کتون و استری هستند.

گزینهٔ ۲: نادرست. عدد اکسایش کربن ۳+ هم وجود دارد.

گزینهٔ ۳: درست. هشت پیوند ${
m C}-{
m O}$ در ساختار ترکیب زیر وجود دارد.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

گزینهٔ ۴: نادرست. در این ترکیب ۱۴ جفتالکترون ناپیوندی وجود دارد.

هدف در این سؤال اندازهگیری انحلالپذیری نقره کلرید $(K_{(\mathrm{AgCl})_{\mathrm{Lick}}, K_{(\mathrm{AgCl})_{\mathrm{Lick}}})$ است.

 $AgCl(s) \rightleftharpoons Ag^{+}(aq) + Cl^{-}(aq)$

$$\mathrm{K}_{\mathrm{(AgCl)}}$$
انحلال پذیری $\mathrm{E}[\mathrm{Ag^+}]$ نحلال پذیری از $\mathrm{Ag^+}$

$$\Rightarrow x = \sqrt{19 \times 10^{-10}} = 7 \times 10^{-10} \, \mathrm{mol.L^{-1}}$$

میزان انحلالپذیری یعنی مقدار ماده برحسب گرم در ۱۰۰ گرم محلول باید محاسبه شود:

$$\text{$f\times 10^{-10}\frac{\mathrm{mol}}{\mathrm{L}}\times\frac{1\text{$f'/\Delta\,g$}}{1\,\mathrm{mol}}=\Delta Y\circ\times 10^{-10}=\Delta Y\times 10^{-9}\,\mathrm{g.L^{-1}}$}$$

$$\begin{array}{ccc} \text{aclp} & \text{aclp} \\ \text{aclp} & \text{looog} \\ \text{x} & \text{loo} \end{array}$$

جون چگالی محلول $\operatorname{Ig.mL}^{-1}$ است، لذا ۱۰۰۰ میلیلیتر محلول با ۱۰۰۰ گرم آن برابر است.

$$x = \Delta/V \times 10^{-9} \text{ g.} (100 \text{ mL H}_{Y}\text{O})^{-1}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

گزینه ۲

$$\underbrace{{}^{\gamma}\mathrm{SO}_{\gamma}(\mathrm{g}) + \mathrm{O}_{\gamma}(\mathrm{g})}_{\mathcal{V} \,\mathrm{mol}\, j \mathbb{S}} \rightleftarrows \underbrace{{}^{\gamma}\mathrm{SO}_{\mathcal{V}}(\mathrm{g})}_{\gamma \,\mathrm{mol}\, j \mathbb{S}}$$

الف) افزایش فشار: بهطورکلی افزایش فشار در یک سامانهٔ تعادلی گازی، تعادل را بهسمت مولهای کمتر جابهجا میکند و چون در این تعادل تعداد مولهای کمتر در سمت راست است، پس تعادل بهسمت رفت جابهجا میشود. (درست)

ب) افزایش دما: واکنش دادهشده دارای ه $H<\Delta$ است، یعنی گرماده است؛ پس افزایش دما تعادل را درجهت گرماگیر (برگشت) جابهجا میکند. (نادرست)

پ) به کار بردن کاتالیزگر: کاتالیزگر موجب تغییر سرعت میشود (هر دو واکنش رفتوبرگشت) ولی موجب جابهجایی تعادل نمیشود. (نادرست)

ت) افزایش حجم واکنشگاه: افزایش حجم، موجب کاهش فشار وارد بر گازها میگردد، پس با کاهش فشار، تعادل بهسمت تعداد مولهای بیشتر جابهجا میشود؛ یعنی واکنش تعادلی بهسمت چپ برگشت میکند. (نادرست)

ث) وارد کردن اکسیژن به واکنشگاه: افزایش غلظت اکسیژن، موجب جابهجایی تعادل درجهت مصرف آن و پیشرفت واکنش بهسمت راست میگردد. (درست)

$$K = [A(g)][X_{\texttt{Y}}(g)] \Rightarrow K = (\frac{x}{\Delta})(\frac{x}{\Delta}) = \frac{x^{\texttt{Y}}}{\texttt{Y}\Delta}$$

$$rac{K_{ exttt{M}^{\circ \circ}}}{K_{ exttt{I}^{\circ \circ}}} = rac{I \circ^{-I}}{I \circ^{-F}} = I \circ \circ \circ = rac{x_{(exttt{M}^{\circ \circ})}^{F}}{x_{(exttt{I}^{\circ \circ})}^{F}}
ightarrow rac{x_{(exttt{M}^{\circ \circ})}}{x_{(exttt{I}^{\circ \circ})}}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۷

گزینه ۱

11

$$\mathrm{CaSO}_{\mathtt{f}}(s) \rightleftharpoons \mathrm{Ca}^{\gamma_{+}}(\mathrm{aq}) + \mathrm{SO}^{\gamma_{-}}_{\mathtt{f}}(\mathrm{aq})$$

میزان انحلالپذیری
$$= rac{\circ/2000 \, \mathrm{r}}{1000 \, \mathrm{mL}} = rac{\circ/2000 \, \mathrm{r}}{1000 \, \mathrm{mL}} \times rac{1 \, \mathrm{mol} \, \mathrm{CaSO}_{\mathrm{F}}}{1000 \, \mathrm{mol} \, \mathrm{caso}_{\mathrm{F}}} imes rac{1 \, \mathrm{mol} \, \mathrm{CaSO}_{\mathrm{F}}}{1 \, \mathrm{L}} = \circ/\circ 2 \, \mathrm{mol} \, \mathrm{L}^{-1}$$

محلول $= 100 \, \mathrm{g} + \mathrm{o}/\mathrm{YYY} \simeq 100 \, \mathrm{g} \simeq 100 \, \mathrm{mL}$ محلول

$$K = [Ca^{r+}][SO_{\mathfrak{k}}^{r-}] = [\circ/\circ r][\circ/\circ r] = \mathfrak{k} \times \mathsf{10}^{-\mathfrak{k}}$$

.نکته: میزان انحلالپذیری با غلظت $\mathrm{Ca}^{\mathsf{r}+}$ یا $\mathrm{SO}^{\mathsf{r}-}_{\mathsf{r}}$ برابر است

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

گزینه ۱

Ύ

$$\mathrm{CuO}(s)$$
 + $\mathrm{H}_{\gamma}(g)$ $\rightleftarrows$ $\mathrm{Cu}(s)$ + $\mathrm{H}_{\gamma}\mathrm{O}(g)$ $k=1$ ورتعادل اول γ - γ γ γ γ

$$K = \frac{[H_{\gamma}O]}{[H_{\gamma}]} = \frac{x}{1-x} = \mathfrak{F} \Rightarrow \mathfrak{F} - \mathfrak{F}x = x \Rightarrow \mathfrak{F} = \Delta x \Rightarrow x = \mathfrak{o}/\Lambda$$

$$\begin{array}{l} \mathrm{CuO}(s) + \mathrm{H}_{\gamma} {\rightleftharpoons} \mathrm{Cu}(s) + \mathrm{H}_{\gamma} \mathrm{O}(g) \\ \circ / \gamma + \iota - x' & \circ / \lambda + x' \end{array}$$

$$K = \frac{\circ/\Lambda + x'}{1/Y - x'} = F \Rightarrow x' = \circ/\Lambda$$

$$[\mathrm{H}_{
m Y}]=\mathrm{I/Y}-\mathrm{o/A}=\mathrm{o/F}$$
 غلظت هیدروژن در تعادل جدید

$$SO_{7}$$
 + NO_{7} $\Rightarrow$ SO_{7} + NO در ابتدا ^{8} ^{9}

$$m Y imes rac{10}{100} = 0/Y$$
 باقیمانده $m Y - x = 0/Y \Rightarrow x = 1/A$

$$K = \frac{\frac{1/\Lambda}{\Delta} \times \frac{1/\Lambda}{\Delta}}{\frac{1/\Upsilon}{\Delta} \times \frac{\circ/\Upsilon}{\Delta}} = \frac{\text{m/yr}}{\circ/\text{yr}} = \text{1m/d}$$

. به دلیل جرمی بیشتر، درصد جرمی بیشتری دارد $\mathrm{SO}_{\mathtt{P}}$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۷

طبق اصل لوشاتلیه، واکنش تعادلی با کاهش غلظت یکی از مواد شرکتکننده در دمای ثابت، در جهتی پیش میرود که تا حد امکان مقداری از آن را تولید کند و به تعادل جدید برسد؛ اما در این جابهجایی، K ثابت میماند؛ بنابراین با کاهش غلظت یکی از فرآوردهها (مواد سمت راست معادله) واکنش درجهت رفت پیش میرود تا به تعادل جدید برسد.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

بررسی سایر عبارتها:

- الف) بیشتر پلاستیکها یا پلیمرهای ساختگی زیستتخریبناپذیرند.
  - ت) چگالی کم از ویژگیهای پلاستیکها است.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۳۹۸

معادلهٔ موازنهشده به شکل زیر است:

$${ { { }^{ \gamma} }{ F}_{ { }^{ \gamma}}(g)}+{ { { }^{ \gamma} }{ H}_{ { }^{ \gamma}}}O(g)\rightleftarrows O_{ { \gamma}}(g)+{ { { }^{ \gamma} }{ H}}F\left(g\right)$$

غلظتهای تعادلی
$$\begin{cases} [F_{\gamma}] = \frac{\gamma \, \mathrm{mol}}{\gamma \, \mathrm{L}} = \iota \, \mathrm{mol.L^{-\iota}} &, \quad [H_{\gamma} \mathrm{O}] = \frac{\iota \, \mathrm{mol}}{\gamma \, \mathrm{L}} = \circ / \Delta \, \mathrm{mol.L^{-\iota}} \\ [\mathrm{O}_{\gamma}] = \frac{\circ / \circ \Delta}{\gamma} = \circ / \circ \gamma \Delta \, \mathrm{mol.L^{-\iota}} &, \quad [\mathrm{HF}] = \frac{\circ / \gamma}{\gamma} = \circ / \iota \, \mathrm{mol.L^{-\iota}} \end{cases}$$

$$K = \frac{\left[O_{\textrm{P}}\right]\left[HF\right]^{\textrm{F}}}{\left[F_{\textrm{P}}\right]^{\textrm{P}}\left[H_{\textrm{P}}O\right]^{\textrm{P}}} \Rightarrow K = \frac{\left(\circ/\circ\textrm{P}\Delta\right)\times\left(\circ/l\right)^{\textrm{F}}}{\left(l\right)^{\textrm{P}}\times\left(\circ/\Delta\right)^{\textrm{P}}} \Rightarrow K = l\times l\circ^{-\Delta} \text{mol.} L^{-l}$$

در فرآیند هابر در شرایط بهینه، ۲۸ درصد مخلوط تعادلی را آمونیاک تشکیل میدهد بنابراین:

$$N_{\,\prime}$$
 + $^{\prime\prime}H_{\,\prime}$ $\rightleftarrows$ $^{\prime\prime}NH_{\,\prime\prime}$ 0 : مول اوليه $^{\prime\prime}$ 0 : $-x$ - $-x$ + $-$

عجموع مول مواد موجود در ظرف : ۱۰ –
$$x+ mo- mx + rx = fo- rx$$

درصد مولی آمونیاک :
$$\frac{\gamma_{\mathbf{x}}}{\mathfrak{r} \circ - \gamma_{\mathbf{x}}} imes 100 \Rightarrow \gamma_{\mathbf{A}} = \frac{\gamma_{\mathbf{x}}}{\mathfrak{r} \circ - \gamma_{\mathbf{x}}} \Rightarrow 17 \, \mathrm{Ax} = 690 \Rightarrow \mathrm{x} = \mathfrak{r}/\mathrm{mag}$$

$$\operatorname{mol} \operatorname{NH}_{\operatorname{P}} = \operatorname{Yx} = \operatorname{Y}(\operatorname{F}/\operatorname{PYA}) = \operatorname{A}/\operatorname{YA}\operatorname{mol}$$

$$extstyle extstyle ext$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

باتوجهبه نمودار، واکنش گرماده و ه $m H < \Delta$ است.

$$\text{YN}\,O(g) \to N_{\,\text{Y}}(g) + O_{\,\text{Y}}(g) \qquad \Delta H = \text{Mai} - \text{DSI} = -\text{In}\,\text{kJ}$$

مصرف شده N O مصرف این = ۱۰۰ مقدار
$$\frac{\left(1/\circ \mathfrak{r} - \circ/\circ \mathfrak{r}\right) \mathrm{g}}{1 \mathrm{\,km}} = 100 \mathrm{\,g} \,\mathrm{NO}$$

$$\Rightarrow Q = \text{loog NO} \times \frac{\text{l mol NO}}{\text{Pog NO}} \times \frac{-\text{lhokJ}}{\text{P mol NO}} = -\text{PookJ}$$

۰۰۰ کیلوژول گرما در مبدل کاتالیستی تولید میشود.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۸

گزینه ۱

بررسی گزینههای نادرست:

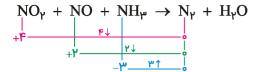
گزینهٔ ۲: واکنش گاز هیدروژن با اکسیژن، در مجاورت گرد روی، سریع است ولی انفجاری نیست.

گزینهٔ ۳: این واکنشها در دماهای پایین انجام نمیشوند یا بسیار کند هستند.

گزینهٔ ۴: کاتالیزگر، تأثیری بر $\Delta {
m H}$ واکنش یا گرماده و گرماگیر بودن واکنش ندارد.

عبارتهای دوم، سوم و چهارم نادرستاند.

ابتدا تغییر عدد اکسایش عنصرها را در معادلهٔ واکنش دادهشده، مشخص میکنیم:

بررسی عبارتها:

عبارت اول: درست. عدد اکسایش نیتروژن در آمونیاک در جریان واکنش، افزایش یافته است؛ بنابراین آمونیاک نقش کاهنده دارد. عدد اکسایش نیتروژن در اکسیدهای نیتروژن $(N\,O_Y\,,\,N\,O)$ در جریان واکنش، کاهش یافته است؛ بنابراین اکسیدهای نیتروژن نقش اکسنده دارند.

عبارت دوم: نادرست. تغییر عدد اکسایش مادهٔ کاهنده (NH_{r}) برابر با ۳ است، بنابراین مادهٔ اکسنده ۳ الکترون از دست میدهد. تغییر عدد اکسایش اکسندهها $(NO_{r}\,,\,NO)$ مجموعاً برابر با ۶ است؛ بنابراین اکسندهها درمجموع ۶ الکترون میگیرند. عبارت سوم: نادرست. مجموع ضرایب مواد پس از موازنه برابر با ۹ است.

$$NO_{Y} + NO + YNH_{Y'} \rightarrow YN_{Y} + Y'H_{Y}O$$

عبارت چهارم: نادرست. این واکنش برای حذف اکسیدهای نیتروژن و تبدیل آن به N_{Y} در مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی انجام میشود.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۹

گزینه ۴

عبارتهای "پ" و "ت" درستاند.

بررسی عبارتها:

الف) نادرست. کمینهٔ انرژی موردنیاز برای انجام واکنش همان انرژی فعالسازی واکنش است که با افزایش دما تغییر نمیکند.

ب) نادرست. تفاوت سطح انرژی واکنشدهها و فرآوردهها یا همان ΔH واکنش، تأثیری در سرعت واکنش ندارد و تفاوت سرعت واکنش در دمای T_1 و T_1 مربوط به اختلاف در دما است.

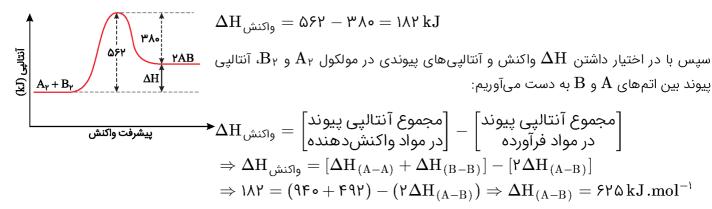
پ) درست. در دماهای بالاتر، سرعت واکنش بیشتر است. ازآنجاکه ${
m T}_1>{
m T}_1$ است، انتظار داریم سرعت تبدیل واکنشدهها به فرآوردهها در دمای ${
m T}_1$ ، بیشتر از دمای ${
m T}_1$ باشد.

ت) درست. اگر انرژی ذرات واکنشدهها کمتر از E_a (حداقل انرژی لازم برای شروع واکنش) باشد، واکنشدهها در عمل به فرآوردهها تبدیل نمیشوند؛ بنابراین اگر در دمای T_1 و T_1 ، انرژی فعالسازی واکنش تأمین نشود، درصد تبدیل واکنشدهها به فرآوردهها در هر دو دما برابر با صفر خواهد بود.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۳۹۹

۱۳۱

ابتدا باتوجهبه نمودار و اطلاعات عددی دادهشده، ΔH واکنش را حساب می کنیم:

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۰

گزینه

این واکنش گرماگیر است؛ زیرا با افزایش دما، تعادل در جهت رفت (یعنی در جهت گرماگیر) جابهجا شده و درنهایت درصد فرآوردهها در مخلوط واکنش، افزایش یافته است.

همچنین اضافه کردن یک گاز بیاثر، باعث افزایش حجم سیلندر و درنتیجه کاهش فشار میشود؛ بنابراین طبق اصل لوشاتلیه، تعادل در جهت تولید شمار مولهای گازی بیشتر جابهجا میشود. طبق فرض سوال، با اضافه کردن گاز نجیب، تعادل در جهت رفت جابهجا شده است که نشان میدهد واکنش در جهت رفت با افزایش شمار مولهای گازی همراه بوده است.

نتیجه: این واکنش گرماگیر است و شمار مولهای گازی در سمت فرآوردهها بیشتر از واکنشدهندهها است؛ بنابراین اگر حجم سامانه را کاهش دهیم (افزایش فشار)، تعادل در جهت تولید مول گاز کمتر، یعنی در جهت برگشت جابهجا میشود.

ابتدا مقدار مول اولیهٔ مواد واکنشدهنده را به دست می آوریم:

$$\begin{split} \text{IA/F g N } O_{\text{Y}} \times \frac{\text{I mol N } O_{\text{Y}}}{\text{FF g N } O_{\text{Y}}} &= \text{\circ}/\text{F mol N } O_{\text{Y}} \\ \text{YI/P g } Cl_{\text{Y}} \times \frac{\text{I mol Cl}_{\text{Y}}}{\text{YI g Cl}_{\text{Y}}} &= \text{\circ}/\text{P mol Cl}_{\text{Y}} \end{split}$$

مطابق فرض سوال تا رسیدن به واکنش به تعادل، ۵۰% گاز NO_{7} مصرف شده است؛ یعنی از NO_{7} مول NO_{7} مول آن مصرف شده است.

$$7NO_7$$
 + Cl_7 $ightarrow$ 7 NO_7Cl و به $0/4$ $\circ$ $0/4$ $\circ$

بنابراین غلظت گونههای موجود در ظرف در لحظهٔ تعادل برابر است با:

$$\begin{split} [NO_{\gamma}] &= \frac{\circ/\digamma - \varUpsilon_{X}}{\digamma} = \frac{\circ/\digamma - \circ/\varUpsilon}{\digamma} = \frac{\jmath}{\jmath_{\circ}} \operatorname{mol.L}^{-\jmath_{\circ}} \\ [Cl_{\gamma}] &= \frac{\circ/\varPsi - x}{\digamma} = \frac{\circ/\varPsi - \circ/\jmath_{\circ}}{\digamma} = \frac{\jmath_{\circ}}{\jmath_{\circ}} \operatorname{mol.L}^{-\jmath_{\circ}} \\ [NO_{\gamma}Cl] &= \frac{\varUpsilon_{X}}{\digamma} = \frac{\circ/\varUpsilon}{\digamma} = \frac{\jmath_{\circ}}{\jmath_{\circ}} \operatorname{mol.L}^{-\jmath_{\circ}} \\ &\Rightarrow K = \frac{[NO_{\gamma}Cl]^{\gamma}}{[NO_{\gamma}]^{\gamma}[Cl_{\gamma}]} = \frac{(\frac{\jmath_{\circ}}{\jmath_{\circ}})^{\gamma}}{(\frac{\jmath_{\circ}}{\jmath_{\circ}})^{\gamma} \times \frac{\jmath_{\circ}}{\jmath_{\circ}}} = \varUpsilon_{\circ} \end{split}$$

به گاز NO_{1} در مخلوط تعادلی برابر است با: همچنین نسبت مولی گاز NO_{1} به گاز NO_{1}

$$\frac{\operatorname{mol} \operatorname{N} \operatorname{O}_{\gamma}}{\operatorname{mol} \operatorname{Cl}_{\gamma}} = \frac{\circ/ \varsigma - \gamma x}{\circ/ \gamma - x} = \frac{\circ/ \varsigma - \circ/ \gamma}{\circ/ \gamma - \circ/ 1} = \frac{\circ/ \gamma}{\circ/ \gamma} = 1$$

مطابق دادههای سوال:

اولاً: این واکنش گرماده است.

ثانیاً: آنتالپی پیوند میان اتمها در مواد واکنشدهنده، عدد بزرگ و قابلتوجهی است؛ به این معنا که شکستن پیوندهای موجود در مواد واکنشدهنده مستلزم صرف انرژی زیاد میباشد؛ بنابراین باید بپذیریم که انرژی فعالسازی لازم برای انجام این واکنش، زیاد است.

- با افزایش فشار، تعادل $\mathrm{CO}(g) + \mathrm{YH}_{\mathrm{Y}}(g) \rightleftarrows \mathrm{CH}_{\mathrm{W}}\mathrm{OH}(g)$ در جهت تولید مول گاز کمتر، یعنی در جهت رفت جابهجا می شود. ضمن اینکه با افزایش فشار سرعت واکنش نیز افزایش می یابد؛ بنابراین افزایش فشار، واکنش را با سرعت مناسب در جهت تولید متانول پیش می برد.
- با کاهش دما، واکنش در جهت گرماده یعنی در جهت رفت جابهجا میشود. بهعبارتدیگر واکنش در جهت تولید متانول پیش میرود، اما همان طور که گفته شد انرژی فعالسازی این واکنش زیاد است و در دمای پایین تأمین نمیشود؛ بنابراین در عمل مجبور هستیم که دمای واکنش را افزایش دهیم.

نتیجه: دمای بالا و فشار بالا، مناسبترین شرایط برای تولید متانول است.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۰

لرنيتو ۱۴۰۱

بخش اول مسئله:

اگر مقدار اولیهٔ هریک از واکنشدهندهها را برابر A مول در نظر بگیریم؛ باتوجهبه بازدهٔ واکنش (%۸%)، بهاندازهٔ $(\frac{\Lambda \times \Lambda \circ}{1 \circ \circ})$ یعنی ($\circ/\Lambda A$) مول از هریک از واکنشدهندهها تا رسیدن به تعادل مصرف میشود. ابتدا الگوی کلی مربوط به حل مسائل ثابت تعادل را مینویسیم:

 ${
m CO}_7$ مطابق فرض سوال، غلظت تعادلی ${
m CO}_7$ برابر ${
m *O}_8$ مول بر لیتر است. باتوجهبه حجم ظرف واکنش (${
m *V}_7$ لیتر)، شمار مولهای ${
m *CO}_7$ در لحظهٔ تعادل برابر است با:

$$\hspace{0.1em} \hspace{0.1em} \hspace$$

از طرف دیگر مطابق الگوی کلی، تعداد مولهای CO_{Y} در لحظهٔ تعادل برابر $\Lambda \mathrm{A}$ است؛ بنابراین:

$$\circ/$$
  $\wedge A = 1/$ $ho \Rightarrow A =$ ۲ $mol~(H_{
m Y}O$ یا $m CO$ تعداد مولهای آغازی $m CO$

بخش دوم مسئله:

برای محاسبهٔ ثابت تعادل، ابتدا شمار مولهای هریک از مواد شرکت کننده در واکنش را طبق الگوی کلی به دست میآوریم:

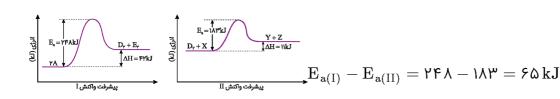
$$\begin{aligned} \operatorname{mol} \operatorname{CO} &= \circ / \Upsilon \operatorname{A} = \circ / \Upsilon \times \Upsilon = \circ / F & \operatorname{mol} \operatorname{H}_{\Upsilon} \operatorname{O} &= \circ / \Upsilon \operatorname{A} = \circ / \Upsilon \times \Upsilon = \circ / F \\ \operatorname{mol} \operatorname{CO}_{\Upsilon} &= \circ / \operatorname{A} \operatorname{A} = \circ / \operatorname{A} \times \Upsilon = 1 / F & \operatorname{mol} \operatorname{H}_{\Upsilon} &= \circ / \operatorname{A} \operatorname{A} = \circ / \operatorname{A} \times \Upsilon = 1 / F \end{aligned}$$

ازآنجاکه مجموع ضرایب استوکیومتری مواد در سمت چپ و راست معادل باهم برابر است، نیاز به وارد کردن حجم ظرف واکنش در محاسبهٔ ثابت تعادل وجود ندارد، بهعبارتدیگر نیاز به محاسبهٔ غلظت مواد شرکتکننده در واکنش نداریم.

$$K = \frac{[\mathrm{CO}_{\gamma}][\mathrm{H}_{\gamma}]}{[\mathrm{CO}][\mathrm{H}_{\gamma}\mathrm{O}]} = \frac{1/\mathfrak{F} \times 1/\mathfrak{F}}{\circ/\mathfrak{F} \times \circ/\mathfrak{F}} = 1\mathfrak{F}$$

بررسی عبارتها:

عبارت اول: نادرست.

عبارت دوم: نادرست.

$$au \, \mathrm{mol} \, A imes rac{+ extstyle au \, k J}{ au \, \mathrm{mol} \, A} = + extstyle au \, k J$$

توجه داشته باشید که این واکنش گرماگیر است و به ازای مصرف ۳ مادهٔ V V انرژی جذب میشود نه آزاد! عبارت سوم: درست. گاز V در واکنش V تولید و در واکنش V مصرف میشود. باتوجهبه اینکه انرژی فعالسازی واکنش V از واکنش V بیشتر است، در شرایط یکسان سرعت واکنش V از واکنش V کمتر خواهد بود؛ بنابراین انتظار داریم سرعت تشکیل گاز V (واکنش V از سرعت مصرف آن (واکنش V کمتر باشد.

عبارت چهارم: درست. باتوجهبه اینکه هر دو واکنش گرماگیر هستند ($\Delta H > \circ$)، مجموع آنتالپی پیوندها در واکنشدهندهها بزرگتر از مجموع آنتالپی پیوندها در فرآوردهها است.

$$\Delta ext{H} = \begin{bmatrix} ext{next} & \text{simily, sugical} \\ ext{c, in ly, sugical} \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} ext{next} & \text{simily, sugical} \\ ext{c, in ly, sugical} \end{bmatrix}$$

$$\Delta ext{H>0} = \begin{bmatrix} ext{next} & \text{simily, sugical} \\ ext{next} & \text{simily, sugical} \end{bmatrix} > \begin{bmatrix} ext{next} & \text{simily, sugical} \\ ext{c, in ly, sugical} \end{bmatrix}$$

$$\text{c, in ly, sugical} & \text{simily, sugical} \end{bmatrix}$$

واکنش کلی تبدیل پارازایلن به ترفتالیک اسید بهصورت زیر است:

$$CH_{\mu}$$
  $COOH$ CH_{μ} $COOH$ $COOH$ $COOH$ $COOH$ $COOH$

بررسی عبارتها:

عبارت اول: درست.

? g
$$\mathrm{C_{\Lambda}H_{5}O_{F}}=\circ/1\,\mathrm{mol}\,\mathrm{C_{\Lambda}H_{1o}} imes \frac{1\,\mathrm{mol}\,\mathrm{C_{\Lambda}H_{5}O_{F}}}{1\,\mathrm{mol}\,\mathrm{C_{\Lambda}H_{1o}}} imes \frac{1\,\mathrm{F}\,\mathrm{F}\,\mathrm{g}}{1\,\mathrm{mol}\,\mathrm{C_{\Lambda}H_{5}O_{F}}}=1\,\mathrm{F}/\mathrm{F}\,\mathrm{g}$$
 (ترفتالیک اسید)

عبارت دوم: نادرست. استفاده از اکسیژن هوا و کاتالیزگرهای مناسب میتواند در بالا بردن بازدهی این واکنش راهگشا باشد. عبارت سوم: درست.

یربن در پارازایلن در پارازایلن در پارازایلن در پارازایلن : $AC+I_0=0 \Rightarrow AC=-I_0$

سید اسید در ترفتالیک اسید $\mathrm{C}_{\lambda}\mathrm{H}_{5}\mathrm{O}_{5}$

 $\Rightarrow AC + F - A = \circ \Rightarrow AC = +Y$

مجموع عدد اکسایش اتمهای کربن در تبدیل پارازایلن به ترفتالیک اسید از ۱۰- به ۲+ تغییر کرده است؛ بنابراین ۱۲ واحد، افزایش یافته است.

عبارت چهارم: نادرست. با افزایش دما و با وجود غلظت بالای پتاسیم پرمنگنات، اگرچه شرایط انجام واکنش تأمین میشود، اما بازده همچنان مطلوب نیست!

بخش اول مسئله:

با مقایسهٔ شکلها، به این نتیجه میرسیم که در بازهٔ زمانی ۰ تا ۲۵ دقیقه، ۶ ذره از شمار ذرات هریک از واکنشدهندهها، کاسته شده است؛ بنابراین:

$$\overline{R}_{\text{Oliminary of }} = \frac{\overline{R}_{A_{Y}}}{I} = \frac{\dfrac{\Delta[A_{Y}]}{\Delta t}}{I} = \dfrac{\dfrac{(extit{f} imes \circ / I) mol}{Y L}}{(Y \Delta imes imes \circ) s} = Y imes I \circ^{-F} mol. L^{-I}. s^{-I}$$

بخش دوم مسئله:

باتوجهبه شکل سوم $({
m t}={
m F}{
m G}\;{
m min})$ که طبق فرض سوال، سامانه را در حالت تعادل نشان میدهد؛ ابتدا غلظتهای تعادلی هریک از مواد شرکتکننده در واکنش و درنهایت ثابت تعادل واکنش را حساب میکنیم:

$$\begin{split} [D_{\text{Y}}] &= [A_{\text{Y}}] = \frac{\circ / \text{Y} \; \text{mol}}{\text{Y} \; L} = \circ / \text{I} \; \text{mol}. L^{-\text{I}} \quad / \quad [AD] = \frac{\text{I} / \text{S} \; \text{mol}}{\text{Y} \; L} = \circ / \text{A} \; \text{mol}. L^{-\text{I}} \\ K &= \frac{[AD]^{\text{Y}}}{[A_{\text{Y}}] \times [D_{\text{Y}}]} = \frac{\left(\circ / \text{A}\right)^{\text{Y}}}{\circ / \text{I} \times \circ / \text{I}} = \text{SF} \end{split}$$

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۱

گزینه ۳

بررسی عبارتها:

عبارت اول: درست. با کاهش دما، طبق اصل لوشاتلیه تعادل در جهت تولید گرما (گرماده) یعنی در جهت رفت جابهجا میشود. عبارت دوم: درست. با افزایش دما، تعادل در جهت مصرف گرما (گرماگیر) یعنی در جهت برگشت جابهجا میشود. در این شرایط از غلظت فرآورده کاسته شده و به غلظت واکنشدهندهها افزوده میشود؛ بنابراین ثابت تعادل واکنش کوچکتر میشود.

عبارت سوم: نادرست. تغییر فشار هیچ تأثیری بر روی عدد ثابت تعادل ندارد. ثابت تعادل فقط وابسته به دما است.

عبارت چهارم: درست. با کاهش فشار، طبق اصل لوشاتلیه تعادل در جهت تولید مولهای گازی بیشتر (یعنی در جهت برگشت) جابهجا میشود.

کنکور سراسری علوم تجربی داخل ۱۴۰۱

P°

عبارتهای "ب" و "پ" درست هستند.

بررسی عبارتها:

الف) نادرست.

(پارازایلن) مولکولی ترکیب (پارازایلن : $\mathrm{C_hH_{ho}}$ نفتالن : $\mathrm{C_{ho}H_{ho}}$

ب) درست.

$$-\mathbf{r} = -\mathbf{r} - \mathbf{r} = -\mathbf{r}$$
 مجموع عدد اکسایش

پ) درست. عدد اکسایش کربن ستارهدار از ۳- به ۳+ تغییر کرده است؛ بنابراین۴-۱-۳- مجموع اعداد اکسایش ۶ واحد افزایش یافته است.

ت) نادرست. در این
$$f-1=+1$$
 :عدد اکسایش واکنش گاز اتن مورد $C-OH$ $CH_{\mu} \longrightarrow HO$ $CH_{$

پرمنگنات) به ترفتالیک اسید تبدیل میشود.

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۱

گزینه ۳

$$K = \frac{\left[Z\right]^{\text{Y}}}{\left[X_{\text{Y}}\right]\left[Y_{\text{Y}}\right]} \Rightarrow \text{Do} = \frac{\left(\frac{\text{Y/Y}}{\text{Y}}\right)^{\text{Y}}}{\left(\frac{\text{o/F}}{\text{Y}}\right) \times \left(\frac{X_{\text{Y}}}{\text{Y}}\right)} \Rightarrow X_{\text{Y}} = \text{o/YFY mol}$$

کنکور سراسری علوم تجربی خارج از کشور ۱۴۰۱

کزینه ۲

عبارتهای سوم و چهارم نادرست هستند.

بررسی عبارتهای نادرست:

عبارت سوم: نادرست. در مبدل کاتالیستی فلزهایی مانند: رودیم، پالادیم و پلاتین به کار میرود.

عبارت چهارم: نادرست. این مطلب در مورد خودروهای دیزلی صدق نمیکند. مبدل کاتالیستی تک مرحلهای که در خودروهای بنزینی استفاده میشود، نمیتواند گازهای N O و N O خروجی از خودروهای دیزلی را به گاز نیتروژن تبدیل کند.